

Lecture No - 28

Unit - 14

ડૉ. અરવિન્દ મા
સહાયક પ્રોફેસર/પ્રો
મેથિલી વિભાગ
મારવાડી મહાવિદ્યાલય
કરમગા
મે. - 9040201409

કવિના-સંગ્રહ
ચિરંજીવી — વિદ્યાપતિ

મેથિલી સાહિત્યમાં કે વિદ્યાલય
પ્રસાદ જે કોળા, દુલ્હા સ્વપ્ન-42 ઠાકુ
આદિ ને નિરુપાદેશ વિદ્યાપતિ ધિનાહ। જે
મેથિલી સાહિત્યમાં મહત્ત્વ વિદ્યાપતિ ન
પ્રાકૃતમાં નહિ મેલ રહિનર નહિ અરવેન
જે મેથિલી માધ્યમ-સાહિત્ય સ્વરૂપ આદિ
સ નહિ રહિનર। અન: કહિ સકેન કે
જે વિદ્યાપતિ વાદે મેથિલી માધ્યમ-સાહિત્ય
વસન્તન કાળમાં જન્મ લ્યાન મેલ।
દિનક 'ચિરંજીવી' સાથે
કવિના વડ પ્રસિદ્ધ આદિ। હરિને અલંકારક
મકામ, 44 લાલિત્ય; જ્ઞાન માધુર્ય સમલ।
મેલન। હરિ કવિના ને માધિકાન વિરહાવસ્થાન
વળા કરલ ગેલ આદિ જે વડ કુ:સ્વદ
આદિ। વસન્તન આગમન હોઈ 422

સુરવળ ધારિ પ્રિયમન નહિ આમલ દિધિ
નાયિકા વિદગ્ધ થઈ રહલ દિધિ।

“સરસિજ વિનુસર, સર વિનુ સરસિજ,
ની સરસિજ વિનુ સરે
જોવન વિનુ નન, નનુ વિનુ જોવન,
નો જોવન પ્રિય દૂરે।”

નાયિકા કો પ્રિયમન દૂર દિધિનું।
વેસનનક આગમન કહેત માર ગેલ અદિ। ન
નાયિકા ક સ્થિતિ ઓહન અદિ જેના।

કમલ પૂલ વિનુ જલ્લા શાયક, જલ્લા શાયક
અમાવ મે કમલ પૂલ મોલા જાડદ, આ
વિનુ સુમેક નાપસ કમલ પૂલ પૂલ/દન
નહિ અદિ, નેહને સ્થિતિ નાયિકા અદિ।
જેના મોવન વિનુ શરીર આ શરીર
વિનુ મોવન રહેત અદિ નહિના નાયિકા
મે મોવન રહેતું નાયિકા મિલન નહિ
હોત અદિ। નેહનકા અપન મોવન
મહત્વ હીન સુમિ પરદ જેના જલ વિનુ માફક
હાલ હોત નહિના નાયિકા મોવન રહેતું
પ્રિયમનક અમાવ મે ફર પર। રહલ દિધિ।

“મદન વદન વડ, પિપા મોરા ચોલદડ,
આવડે દેહે પર મોધી।

પોદિસા અમર મમ, કુસુમે કુસુમે રમ,
નીરસ માજારી પીવડ।

મનદ પવન વદ, પિક ઉડે કુદુ કદ,
સુનિ વિરોધીત નેસા જુવડ।

નાયિકા વિરોધે અપન સારવ સં કહેત
દિધિ। હજાર। અપન પ્રિયમન પર વડ વિશ્વાસ

अदि ओ अपन बचनक मान जकर रहल रहल,
 हमरा बिबवास नहि भइ रहल अदि ज.स.स.स.
 जल उदलि रहल अदि? भइ इ स.स.स.
 हमर प्रियमन हमरा से मिलन बिबर
 नहि करे दधि। हमर प्रियमन नइ
 गुणवान दधि, प्रिय स्वभावक दधि
 नखेल एनक कठोर बाय बिबर
 करे दधि। ओ एनक कठोर हुइ भन
 कोन मरि सवेले दधि। सारि सभ
 कहल दधि हे सारि अहा धैय
 धारो। करे अहाक प्रियमन म. निरिभन
 गुणक मंडार दधि। ओ अहा के कोन
 बिबसि सवेले दधि। ओ निरुभय उआनहि
 नामिकेक अपन मौवन पर गलानि होइ
 दधि। प्रियमनक दूर रहलक बाहो ओ
 ओ अपन जीवन के निरर्थक बुझल
 दधि।

— * —

डा. अरविन्द क

मो-9080209805